

Valtion kirjanpitolautakunnan lausunto hakemukseen, jossa Valtiokonttori / Valtion kirjanpidon uudistusprojekti on pyytänyt lausuntoa valtion virastojen ja laitosten sekä talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen omaisuuden arvostuksesta 31.12.1995 tilanteesta laadittavissa omaisuusraporteissa.

Valtiokonttori ohjaa valtion kirjanpidon uudistuksen toimeenpanoa ja sen ensimmäisenä osana toteutettavaa valtion omaisuuden ja pääoman inventointia. Inventoinnin yhteydessä laaditaan tilivirastokohtaiset omaisuus- ja pääoma-raportit, jotka toimivat myöhemmin vahvistettavan aloittavan taseen pohjana. Valtiokonttori / Valtion kirjanpidon uudistusprojekti on pyytänyt lausuntoa valtion virastojen ja laitosten sekä talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen omaisuuden arvostuksesta 31.12.1995 tilanteesta laadittavissa omaisuusraporteissa.

Lausunnon perustelut

Yleisten kirjanpidon periaatteiden mukaan omaisuus arvostetaan taseessa alkuperäisen hankintamenon perusteella tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Käynnistettäessä nyt valtionhallinnossa liikekirjanpitoa vastaavaa kirjanpitoa, on kuitenkin tarkoituksenmukaista siirtymävaiheen yksinkertaistamiseksi ja, koska hankintahinta ei kaikissa tapauksissa ole selvitettävissä, arvostaa omaisuus aloittavan taseen pohjana olevissa omaisuusraporteissa käypään arvoon tässä lausunnossa jäljempänä määritellyllä tavalla.

Valtion kirjanpitolautakunnan lausunto

Valtion omaisuus tulisi aloittavan taseen pohjana olevissa omaisuusraporteissa arvostaa käypään arvoon omaisuusryhmittäin seuraavasti:

Käyttöomaisuus

Kysyntään ja tarjontaan perustuva markkinahinta on teoreettisesti lähinnä käypää arvoa. Mikäli tällainen markkinahinta on luotettavasti määriteltävissä, tulisi käyttöomaisuuden käypä arvo määrittää sen mukaan.

Mikäli kysyntään ja tarjontaan perustuvaa markkinahintaa ei ole käytettävissä käyttöomaisuuden käypä arvo tulisi määrittää joko jälleenhankintahintaisen tai indeksikorjatun nykykäyttöarvon mukaan.

Mikäli käyttöomaisuus on hankittu vuonna 1990 tai sen jälkeen, voidaan käyttöomaisuuden käypä arvo määrittää alkuperäisen hankintamenon pohjalta.

Mikäli tilivirastossa on ollut käytössä yleisesti hyväksytyjen käytäntöjen mukainen pääomakustannuslaskenta, voidaan käyttöomaisuuden käypä arvo määrittää sen osoittaman jäännösarvon mukaan.

Mikäli edellämainittuja menettelyjä ei voida käyttää, käyttöomaisuuden käypä arvo tulisi määrittää tuottoarvon, asiantuntijan arvion tai muun hyväksyttävän menettelyn mukaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden käypä arvo tulisi määrittää jälleenhankintahinnan mukaisena hankinnasta aiheutuvat erillismenot mukaan lukien. Mikäli vaihto-omaisuuden todennäköinen luovutushinta on näin määriteltyä arvoa alhaisempi, vaihto-omaisuuden käypä arvo tulisi määrittää käyttäen todennäköistä luovutushintaa.

Mikäli tilivirastolla on käytössä omaisuuden alkuperäiseen hankintamenuon perustuva varastokirjanpitojärjestelmä, voidaan käypä arvo määrittää sen mukaisena. Mikäli vaihto-omaisuuden jälleenhankintahinta tai todennäköinen luovutushinta on varastokirjanpidon osoittamaa arvoa alhaisempi, vaihto-omaisuuden käypä arvo tulisi määrittää käyttäen näistä alhaisinta arvoa.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden käypänä arvona tulisi käyttää nimellisarvoa, kuitenkin enintään todennäköistä arvoa.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden ja muiden lyhytaikaisten sijoitusten käypänä arvona tulisi käyttää alkuperäistä hankintamenua tai todennäköistä luovutushintaa, mikäli se on alkuperäistä hankintamenua alhaisempi.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset tulisi muuttaa Suomen rahaksi varainhoitovuoden viimeisen Suomen Pankin kurssin mukaan. Jos ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset on sopimuksilla tai muutoin sidottu tiettyyn kurssiin, ne saadaan muuttaa Suomen rahaksi sitä noudattaen.

Kansallisomaisuus

Valtion kirjanpitolautakunta voi tarvittaessa ottaa kansallisomaisuuden arvostukseen kantaa myöhemmin, kun kansallisomaisuuden käsite on täsmällisemmin määritelty.

Muut kannanotot

Valtion kirjanpitolautakunta korostaa, että tässä esitetyt arvostusperiaatteet on tarkoitettu käytettäväksi vain aloittavan taseen pohjaksi laadittavissa omaisuusraporteissa.

Omaisuusraporteissa on tärkeää noudattaa olennaisuuden periaatetta siten, että päähuomio kiinnitetään arvoltaan merkittäviin omaisuuseriin.

Valtion kirjanpitolautakunta korostaa, että omaisuusraporttien laadinnassa käytetyt arvostusperusteet tulisi huolellisesti dokumentoida.

Puheenjohtaja

Tapio Leskinen

Sihteeri

Seppo Kivelä